

Aan de leden van de gemeenteraad

Raadsinformatiebrief 103

Helmond, 18 juli 2023
Onderwerp: Netwerkschaarste

Zaaknummer: 51575896

Geachte leden van de gemeenteraad,

Via deze raadsinformatiebrief willen wij u informeren over de afkondiging van schaarste op het elektriciteitsnetwerk voor afname en teruglevering van elektriciteit die netbeheerders TenneT en Enexis, 26 juni 2023, hebben gedaan voor Brabant en Limburg.

Op 9 juni 2022 is door TenneT schaarste op het elektriciteitsnet in Brabant en Limburg aangekondigd. In de daaropvolgende periode is door het inzetten van congestiemanagement door TenneT nog ruimte op het net vrijgespeeld. Die extra ruimte is nu bijna vergeven. De wachtlijst met bedrijven of instellingen die een nieuwe of zwaardere aansluiting willen op het elektriciteitsnet is intussen verdrievoudigd. Er staan momenteel meer dan 2000 bedrijven in de wachtlijst voor de afname van elektriciteit in Zuid-Nederland. Dit betekent dat de vrijgekomen ruimte helaas lang niet voldoende is om alle aanvragen te honoreren. Dit fenomeen zien we nu natuurlijk voor de 2e keer optreden. Telkens is de verwachting of prognose bij Tennet en Enexis vele malen kleiner dan de werkelijke vraag.

Enexis geeft nu aan dat de wachtlijsten de komende 5 tot 10 jaar niet worden opgelost. De vraag naar elektriciteit is dermate hoog dat er op alle netvlakken uitbreiding nodig is. Er is al een lange wachtrij voor bedrijven en maatschappelijke instellingen die willen verduurzamen, uitbreiden of vestigen, maar deze zal naar verwachting alleen maar groeien. Deze situatie is zeer ongewenst, maar, zoals Enexis en Tennet aangeven helaas ook niet meer te voorkomen.

Grote impact op de MRE en Helmond

De aangekondigde netwerkschaarste en de termijnen die nodig zijn om deze op te lossen, zullen grote impact hebben op de ontwikkeling waar we voor staan. Niet alleen de uitbreiding en verduurzaming van bedrijventerreinen, ook de verduurzaming van onze bestaande fysieke leefomgeving, uitbreiding van duurzame opwek en naar wij vrezen de woningbouw opgave zal hiermee te maken krijgen. De afgelopen jaren kende de MRE al een sterke ontwikkeling en de ambities van de regio zijn groot. Met grootschalige netwerkschaarste kunnen we de gewenste maatschappelijke en economische ontwikkeling niet faciliteren. Wat de exacte impact zal zijn is echter (nog) niet te voorspellen.

Hoe gaan we verder?

De belangrijkste oplossing is en blijft de grootschalige uitbreiding van het elektriciteitsnetwerk op alle netvlakken. Vanuit de Helmond en MRE werken we samen met de netbeheerders en andere overheden aan verschillende sporen om dit te bereiken:

- TenneT en de Provincie werken aan de uitbouw van het hoofdnet (380 kV naar 150 kV) van Brabant. De snelheid hiervan is bepalend voor het oplossen van de congestie. De projecten die het betreft vallen buiten de MRE.
- Met de Provincie en netbeheerders werken we aan een provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (PMIEK), waarin de Provincie voorrang kan geven aan projecten waarvan de maatschappelijke relevantie het grootst is. Het gaat hier voornamelijk om de uitbouw van de koppel-punten tussen TenneT en Enexis die per station meerdere gemeenten voorzien van elektriciteit.

- Samen met Enexis, Brainport Development en de Provincie werken we aan een uitvoeringsprogramma Toekomstbestendig Elektriciteitsnetwerk Brainport (UTEB) voor de uitbouw van het midden- en laag-spanningsnetwerk in onze regio.
- Binnen onze regio werken we aan verschillende innovatieve projecten, zoals energielandschap de Kempen om de lokale netcapaciteit efficiënter en effectiever in te zetten (ook als onderdeel van het UTEB). Dit kan lokaal een oplossing bieden en het draagt zeker bij aan een betere benutting van het elektriciteitsnetwerk. Maar gelet op de omvang van de problematiek is dit geen oplossing voor de totale provinciale en regionale opgave.
- De RES MRE heeft Enexis de handreiking gedaan om nog intensiever samen te gaan werken en waar mogelijk te helpen, om de gezamenlijke regionale opgave te versnellen. Met het doel om de periode netwerkschaarste zo kort mogelijk te maken.
- Lokaal zoeken we met stakeholders naar oplossingen die voor de korte termijn ingezet kunnen worden. Denk hierbij aan smart-grids en het uitwisselen van informatie, data en energie tussen bedrijven en locaties. Deze oplossingen vragen echter wel om gezamenlijkheid, vertrouwen van partners en de aanpassing van verschillende wettelijke voorschriften.

De komende tijd zullen we met alle betrokken partijen moeten uitzoeken hoe we verder kunnen versnellen en wie welke rol hierin kan vervullen.

Nog geen gevolgen voor aansluitingen voor woningen

De netbeheerder geeft aan dat de netwerkschaarste nog geen gevolgen heeft voor aansluitingen kleiner dan 3 x 80A. Dat is een sterke nuance met de mededelingen van juni dit en vorig jaar waar aan werd gegeven dat er geen beperkingen voor de woningbouw zouden zijn. Deze aansluitingen betreffen onder andere de aansluitingen voor woningen. Omdat in de prognoses rekening is gehouden met de voorziene ontwikkelingen, kunnen deze vooralsnog worden aangesloten. De woningbouwopgave zelf staat dus niet ter discussie. Wel kunnen voorzieningen in de wijk (grotere winkels, maatschappelijke functies), waarvoor nog geen aansluiting is geregeld, niet worden aangesloten op het elektriciteitsnetwerk.

Vervolgproces

Het college is momenteel bezig om de lokale impact te inventariseren. Aanvullend heeft afgelopen week de ACM het concept kader voor maatschappelijk prioriteren gepubliceerd. Hierin heeft ACM haar visie op deze prioritering weergegeven, deze prioritering moet de netbeheerders helpen zo goed mogelijk de capaciteit te verdelen in de tijd die ze nodig heeft om het net te verzwaren. De consultatie loopt tot 5 oktober. Ook wij zullen een reactie op dit kader vanuit Helmond en/met onze regio en partners geven. Wij verwachten na de zomer u een beeld te kunnen geven waar dit vraagstuk ons raakt en hoe wij aankijken tegen het concept kader van ACM.

Tot slot

Netwerkschaarste raakt ons allemaal: nieuwe ontwikkelingen van maatschappelijke functies en bedrijven, verduurzaming van bedrijven, de energietransitie, etc.. De actuele ontwikkelingen vragen inspanning van en prioriteit bij alle partijen om dit probleem gezamenlijk zo veel mogelijk en zo snel mogelijk op te lossen. De breed aanwezige creativiteit en ons grote innovatievermogen, zowel bij het bedrijfsleven als de medeoverheden, gaan ons daarbij helpen. Netwerkschaarste en smart-grid oplossingen zijn ook onderdeel van de Klimaatmissietrajecten voor Helmond en Eindhoven.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Helmond,

mevr. P.J.M.G. Blanksma-van den Heuvel
burgemeester

H.J. de Ruiter
secretaris